

UDK 05(91)

Pregledni članak

Prof. dr. sc. Kata Ivić*

EKONOMSKI VJESNIK**O časopisu Ekonomskog fakulteta u Osijeku - bibliografski****- 15 godina tiska -**

Petnaest godina postojanja i 15 volumena časopisa Ekonomski vjesnik nije veliki jubilej, ali za naše prilike, pogodan je trenutak za jednu retrospektivnu analizu objavljenih radova. Istovremeno, to je i prilika za «osuvremnjivanje» časopisa (tehnički i sadržajno). Prije pokretanja izdavanja časopisa (tadašnji) dekan Fakulteta s najbližim suradnicima (profesorima) odredio je strukturu sadržaja časopisa. Tako je, u početku predviđeno da 50% sadržaja trebaju zauzimati radovi znanstvenog karaktera, a ostalih 50% stručni radovi. Tijekom 15 godina izlaženja «Ekonomskog vjesnika» u časopisu su objavljena: 93 izvorna znanstvena članka, ili 23,10 %; 62 prethodna priopćenja, ili 15,40 %; 108 preglednih članaka, ili 26,80 %; 37 stručnih radova, ili 9,10 %; 103 ostali radovi, ili 25,60 %.

Autori su objavljenih radova profesori, znanstvenici sa Sveučilišta J.J. Strossmayera iz Osijeka i s ostalih hrvatskih sveučilišta, zatim profesori sa zapadnoeuropskih sveučilišta, te profesori s pojedinih američkih sveučilišta, ali i znanstvenici i stručnjaci iz hrvatske i inozemne gospodarske prakse. Svi su radovi

* Ekonomski fakultet u Osijeku

prije objavljivanja u «Ekonomskom vjesniku» recenzirani.

Ključne riječi: časopis, znanost, izdavaštvo, analiza, Ekonomski fakultet u Osijeku

1. UVOD

U rujnu 1988.godine izašao je iz tiska prvi broj Ekonomskog vjesnika. Puni naslov časopisa je: Ekonomski vjesnik – časopis Ekonomskog fakulteta u Osijeku. Iz tiska, je od 1988.-2002. izašlo 15 godišta (ili 24 broja) časopisa u izdanju Ekonomskog fakulteta u Osijeku, i taj jubilej od 15 godišta povod je za analitički pogled u «Ekonomski vjesnik» i istovremeno pogled u dio povijesti visokoškolske nastave u Osijeku.

U trenutku izlaženja provog broja časopisa (1988.g.) Ekonomski fakultet u Osijeku imao je u - 17 godina postojanja i djelovanja:

- oko 7.000 diplomiranih ekonomista
- blizu 200 magistara i
- šezdesetak doktora ekonomskih znanosti.

Poslije 44 godine djelovanja Ekonomskog fakulteta u Osijeku

- diplomiralo je više od 11.100 studenata,
- izdano je više od 110 udžbenika, 98 skripata;

Broj izdanih udžbenika, zbornika radova, priručnika, stalno se iz godine u godinu povećava. Tako se veliki stručni i znanstveni potencijal nije zadovoljavao samo osnovnom visokoškolskom naobrazbom kao jedinom odrednicom u sustavu visokoškolske naobrazbe, već traži i permanentnu naobrazbu; kako u stručnim predavanjima i usavršavanju, poslijediplomskim studijima, tako još više u vidu izdavanja jedne serijske publikacije, odnosno časopisa.

U Osijeku je od 1957. izlazio časopis *Privreda kotara Osijek*, kasnije samo *Privreda – časopis za privredna pitanja Slavonije i Baranje*, u izdanju

Osnovne privredne komore iz Osijeka. «Privreda» je izlazila mjesečno (12 brojeva godišnje) i redovito, sve do 1991. U prvom broju «Privrede» u uvodniku je napisano da je časopis namijenjen «stručnoj inteligenciji radi sudjelovanja u razjašnjavanju konkretne privredne problematike»¹. U časopisu su objavljivali naši poznati slavonski (i ne samo slavonski) stručnjaci iz ekonomije, tehnologije i drugi, s aktualnim temama društveno-ekonomskih zbivanja slavonsko-baranjskog područja. Svi brojevi ovoga stručnog časopisa izlazili su kontinuirano i obrađivali su aktualna pitanja ekonomskog i agrarnog sadržaja, te nastojali analizom pronaći rješenja i izlazak iz društveno-ekonomske krize. Članci objavljeni u «Privredi» nisu bili recenzirani, ali uredništvo i izdavački odbor savjesno su od svih primljenih materijala birali one stručne, ozbiljne i konstruktivne. U tijeku izlaska u «Privredi» je objavljen cijeli niz stručnih radova vezanih za gospodarski rast i razvoj, za aktualne društveno-ekonomske promjene, radovi vezani za problematiku organizacije i unapređenja rada u poduzećima, u poljoprivredi, i dr. No, «Privreda», očito nije bila dovoljna za stručni i znanstveni potencijal istočne Hrvatske. Uz «Privredu», Ekonomski fakultet u Osijeku, poslije višegodišnje pripreme, odlučuje izdavati znanstveno-stručni časopis.

Povijest pokretanja časopisa na Ekonomskom fakultetu u Osijeku ima svoje uporište u dugogodišnjoj visokoškolskoj i sveučilišnoj praksi u Slavoniji i Baranji, odn. istočnoj Hrvatskoj. Časopis je pokrenut kao polugodišnja publikacija, a programski je i sadržajno je orijentiran na praćenje i analizu, te primjenu suvremene gospodarske misli, kao i teorijske pretpostavke pojedinih segmenata iz gospodarstva, uključujući i objavljivanje za ekonomiju relevantnih tema iz područja srodnih društvenih znanosti. Kako «primarna zadaća fakultetskog obrazovanja kao znanstveno-nastavne djelatnosti nije samo promicanje i produbljivanje znanja, već i pripremanje radnika za njegovu efikasnu primjenu u svim područjima društvenih djelatnosti. Iz oba razloga Ekonomski fakultet u Osijeku i ranije se osjećao nedostatak jedne periodične publikacije koja bi posredovala u kvalitetnijem obavljanju njegove osnovne funkcije.»²

Fakultetsko vijeće na svojoj sjednici u svibnju 1988. donijelo je odluku o izdavanju časopisa pod nazivom: Ekonomski vjesnik časopis

pis Ekonomskog fakulteta Osijek, i imenovalo Izdavački savjet od 17 članova (ugledni gospodarstvenici i profesori Ekonomskog fakulteta), i Uredništvo od 10 članova. Prvi je broj časopisa izašao iz tiska u rujnu 1988.

2. OSNOVNE ODREDNICE ZA OBJAVLJIVANJE RADOVA U ČASOPISU «EKONOMSKI VJESNIK»

Poslije završetka svih pravnih, registracijskih i administrativnih poslova za izdavanje časopisa, uvrđene su osnovne odrednice časopisa, a obuhvaćale su:

- a) administrativne formalnosti,
- b) fizionomija časopisa i predvidiva struktura sadržaja časopisa.

U administrativnim formalnostima izdavanja časopisa bile su relevantne slijedeće odrednice :

- suglasnost Predsjedništva RK SSRN,
- suglasnost Općinskog sindikalnog vijeća,
- ustrojstvo Uredištva (imenovanje članova uredništva),
- ustrojstvo Izdavačkog savjeta,
- registracija časopisa u Republičkom komitetu za informiranje,
- zahtjev za evidenciju javnih glasila.

Znanstveno nastavno vijeće (tada Fakultetsko vijeće) i suradnji s Uredništvom odlučilo je da svi radovi prije objavljivanja u časopisu budu recenzirani. Uredništvo je predložilo i da recenzenti budu ugledni znanstvenici i stručnjaci za znanstveno područje relevantno sadržaju rada.

Uredništvo se obvezalo, isto tako napisati podsjetnik za kriterije recenziranja uvažavajući i obrazac za recenziju koji je propisan od SIZ-a za znanost.

Rasprava o fizionomiji časopisa dovodi do zaključka da se svaki broj časopisa odredi:

- u opsegu do 30 a/a po broju,
- pretpostavljeni prosječni opseg priloga do 1a/a,
- pretpostavljeni prosječni broj priloga po broju: 30
- minimalni broj a/a znanstvenih radova po broju: 9a/a.

¹ Privreda Kotara Osijek, God. I., broj 1., 1957., str. 1

² Ekonomski vjesnik, god. I., br.1, 1988., str. 1

Vrste radova u časopisu:

I. Znanstveni radovi

- a) rezultati projekata $10 \times 1 = 10$ a/a
- b) prema pozivu $5 \times 1 = 5$ a/a
- c) ostali autori $4 \times 1 = 4$ a/a
do 50% sadržaja časopisa

II. Stručni radovi

- a) prema pozivu $6 \times 1 = 6$ a/a
- b) ostali autori $2 \times 1 = 2$ a/a
do 40% sadržaja časopisa

III. Ostali prilozi do 10% « (uvodnik, objavljeni udžbenici, prikazi, recenzije magistarskih radova i doktorskih disertacija, diplomirani studenti, kriteriji za objavljivanje, poziv za pretplatu, novosti o Ekonomskom fakultetu i dr.)

Tijekom vremena sadržaji se ustaljuju i časopis zadržava sljedeću strukturu:

1. izvorni znanstveni članci,
2. prethodna priopćenja,
3. pregledni članci,
4. stručni radovi,
5. ostali prilozi.

Kategorizacija časopisa i radova objavljenih u časopisu napravljena je prema preporuci Ministarstva znanosti i tehnologije.

Svi su radovi prije objavljivanja recenzirani, a istovremeno je obavljena i stručna klasifikacija radova prema UDK (=Univerzalnoj decimalnoj klasifikaciji).

Glavni i odgovorni urednik prvog broja Ekonomskog vjesnika bio je:

- prof. dr. sc. Petar Anić i na toj funkciji je ostao sve do 1990. (do svoje smrti).
- prof. dr. sc. Slavko Juriša je : od broja 2. 1990. do kraja 1991. glavni i odgovorni urednik
- prof. dr. sc. Dražen Barković postaje glavni i odgovorni urednik: od broja 1/1991. do broja 2/1992.
- prof. dr. sc. Ivan Boras, glavni i odgovorni urednik od broja 1. 1993. – 1996.
- prof. dr. sc. Marcel Meler: broj 1/2. 1997.
- prof. dr. sc. Željko Turkalj: od 1/2. 1998. do 2001.
- prof. dr. sc. Ivan Ferenčak: od broja 1/2. 2002.

Glavni i odgovorni urednik «Ekonomskog vjesnika» je uvijek dekan Fakulteta, i iz toga razloga dolazi i do promjena u uredništvu časopisa.

Pripreme za izdavanje časopisa na Ekonomskom fakultetu bile su sveobuhvatne, a najvažnije je bilo:

- razmatranje ideje o pokretanju časopisa na Poslovnom odboru i Komisiji ZNV-a za znanstveni rad krajem 1987. Tada je imenovana i radna skupina za pripremu i pokretanje izdavanja časopisa u koju su imenovani: dr. Marcel Meler, dr. Slavko Juriša i Zvonko Pleša.
- izrada Podsjetnika za pripremu znanstvenog časopisa Ekonomskog fakulteta Osijek. Podsjetnik od 4 stranice izradio je dr. sc. Slavko Juriša.
- Iscrpniji elaborat o izdavanju znanstvenog časopisa (obrazloženje potrebe izdavanja časopisa, osnovni tehnički podaci, način financiranja, distribucija, osnovne pretpostavke uređivačke politike, izdavački savjet i uredništvo, kriteriji za objavljivanje, autorski honorari, kalkulacija ukupnih troškova izdavanja, i dr.)
- Poslovnim odborom Ekonomskog fakulteta u Osijeku dana 5. 01. 1988. g. razmatrao je Elaborat i suglasio se s osnovnim tezama Elaborata, a Elaborat je razmatran i na Znanstveno-nastavnom vijeću Ekonomskog fakulteta u Osijeku
- Odluku o osnivanju časopisa donio je Savjet fakulteta, imenovan je Izdavački savjet, Uredništvo, glavni i odgovorni urednik, urednik časopisa.
- Grafički dizajn korica prema zadanim elementima Uredništva časopisa izradili su stručnjaci za grafički dizajn.
- Utvrđena je programska i sadržajna orijentacija časopisa,
- Odlučeno je da časopis izlazi dva puta godišnje (dva broja, a jedan volumen)
- Svi radovi prije objavljivanja moraju dobiti pozitivnu recenziju.
- Časopis će imati znanstveni i stručni karakter.
- Radovi koji će se objavljivati u časopisu trebaju po sadržaju biti iz područja ekonomskih znanosti (ekonomska teorija i praksa) i radovi s područja znanstvenih disciplina srodnih ekonomiji.
- Znanstveni ili stručni rad bi po opsegu trebao imati 1 – do najviše 2a/a.
- Svi radovi (recenzirani) prihvaćeni od Uredništva za objavljivanje moraju biti i lektorirani, te osim

sažetka na hrvatskom jeziku, trebaju imati i prijevod sažetka na engleski ili njemački jezik.

- Časopis je od prvih brojeva izlaženja citiran u međunarodnim sekundarnim publikacijama.

Do vol. VIII. – 1995. časopis izlazi u dva broja godišnje (ljetni i zimski semestar) i do tada nije bilo kašnjenja u pripremi časopisa, izdavanju i izlaženju iz tiska.

Međutim, poslije 1995. iz nekoliko razloga dolazi do zastoja u pripremi i izdavanju časopisa. Uredništvo nije bilo u mogućnosti pripremati i izdavati časopis u dva broja godišnje. Više je problema doprinijelo pojavi neažurnosti časopisa. Objektivno, problemi neažurnosti časopisa se mogu sagledati i kao:

1. nedostatak radova za objavljivanje: većina autora (nastavno osoblje Fakulteta) okreće se radu u projektima, organizaciji simpozijuma, organizaciji okruglih stolova, sudjelovanju na međunarodnim skupovima
2. izostanak promidžbe časopisa u drugim akademskim sredinama. Uredništvo časopisa je nekoliko puta pokušalo animirati znanstvenike i nastavnike drugih fakulteta i akademskih institucija, no to očito nije bilo dovoljno.

3. ratne okolnosti koje su bitno utjecale ažurnost izdavanja časopisa,

4. odlazak nekolicine profesora koji su bili pokretači i entuzijasti u časopisu (smrt, odlazak u mirovinu, i dr.).

3. ANALIZA RADOVA OBJAVLJENIH U ČASOPISU «EKONOMSKI VJESNIK»

Klasifikacija radova je preuzeta od službene kategorizacije Ministarstva znanosti i tehnologije, a radovi u «Ekonomsom vjesniku» klasificirani su kao:

- izvorni znanstveni članci,
- prethodna priopćenja,
- pregledni članci,
- stručni radovi, i
- ostali prilozi.

Ocjenjivanje radova Uredništvo upućuje najprije na ocjenu izabranim recenzentima. Recenzent odlučuje o ocjeni i vrednovanju rada pristiglog na Uredništvo časopisa «Ekonoski vjesnik».

U tablici 1. prikazani su prema tijekom 15 godina izlaženja časopisa svi radovi prema volumenu i prema kategorizaciji rada.

Tablica 1.: Broj objavljenih radova u časopisu «Ekonoski vjesnik» I. - XV. volumena prema kategorizaciji MZT-a (1988.-2002)

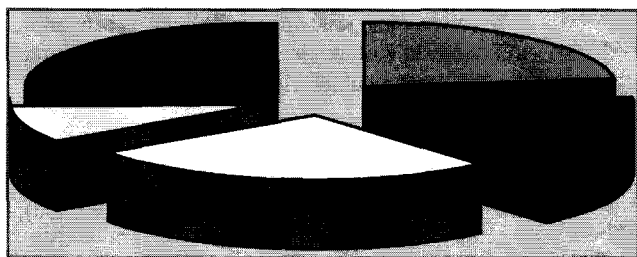
Godina i volumen	EKONOMSKI VJESNIK					
	Izvorni znanstveni članci	Prethodna priopćenja	Pregledni članci	Stručni radovi	Ostalo	Ukupno
1988. I.	10	5	8	4	7	34
1989. II.	11	8	8	3	12	42
1990. III	9	6	7	3	9	34
1991. IV	9	5	14	3	12	43
1992. V.	10	8	11	5	12	46
1993. VI	13	5	7	4	6	35
1994. VII	7	2	10	5	8	32
1995. VIII	4	5	9	1	5	24
1996. IX.	4	2	7	0	2	15
1997. X.	1	2	7	2	3	15
1998. XI.	2	2	5	2	9	20
1999. XII.	4	3	7	1	4	19
2000. XIII	3	4	2	2	5	16
2001. XIV	3	4	2	1	6	16
2002. XV.	3	1	4	1	3	12
Ukupno:	93	62	108	37	103	403

Tijekom 15 godina izlaženja časopisa objavljena su ukupno 403 rada.

Tablica 2.: Struktura (u%) objavljenih radova u časopisu «Ekonomski vjesnik» I. – XV. volumena (od 1988.-2002.)

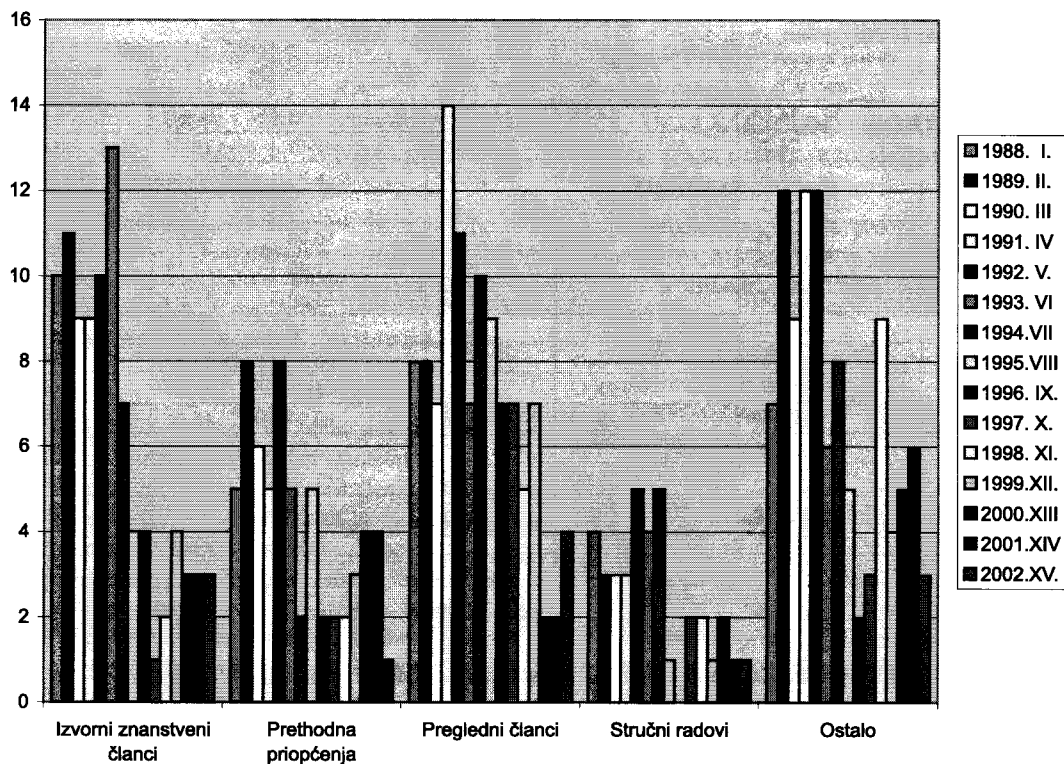
Godina i volumen	EKONOMSKI VJESNIK					
	Izvorni znanstveni članci u %	Prethodna priopćenja u %	Pregledni članci u %	Stručni radovi u %	Ostalo u %	Ukupno
1988. I.	24,40	14,70	23,35	11,75	20,60	100,00
1989. II.	26,20	19,05	19,05	7,15	28,55	100,00
1990. III	26,50	17,65	20,60	8,85	26,40	100,00
1991. IV	21,00	11,60	32,50	7,00	27,90	100,00
1992. V.	21,75	17,40	23,90	10,90	26,05	100,00
1993. VI	37,15	14,30	20,00	11,40	17,15	100,00
1994. VII	21,90	6,25	31,25	15,60	25,00	100,00
1995. VIII	16,70	20,85	37,50	4,10	20,85	100,00
1996. IX.	26,60	13,35	46,70	-	13,35	100,00
1997. X.	6,60	13,35	46,70	13,35	20,00	100,00
1998. XI.	10,00	10,00	25,00	10,00	45,00	100,00
1999. XII.	21,05	15,80	36,85	5,25	21,05	100,00
2000. XIII	18,75	25,00	12,50	12,50	31,25	100,00
2001. XIV	18,75	25,00	12,50	6,25	37,50	100,00
2002. XV.	25,00	8,30	33,40	8,30	25,00	100,00
Ukupno:	23,10	15,40	26,80	9,10	25,60	100,00

Struktura radova objavljenih u Ekonomskom vjesniku godina 1988 - 2002

- Izvorni znanstveni članci u %
- Prethodna priopćenja u %
- Pregledni članci u %
- Stručni radovi u %
- Ostalo u %

Broj radova objavljenih u Ekonomskom vjesniku godina 1988 - 2002

Sve do 1995. časopis je prema prvobitnoj zamisli pokretača časopisa i izdavača izlazio dva puta godišnje, redovito i zadržavao je u sadržaju omjer 60 : 30 (znanstveni radovi : stručnim radovima). Svi radovi objavljeni u časopisu recenzirani su i lektorirani.

Od 1996. g. dolazi do vremenskog zastoja u izdavanju časopisa. Više je razloga tom vremenskom zaostajanju u izdavanju časopisa. Ovaj članak nema pretenzije analizirati uzroke kašnjenja izdavanja časopisa. To bi mogao biti predmet posebne analize (dublje i sveuobuhvatne analize: prema sadržaju, predratnim događanjima, tijeku promjena u gospodarskom sustavu, i dr.).

Ono što je uredništvo ovog časopisa nastojalo, bilo je održati po svaku cijenu izdavanje časopisa i postići ažurnost u izlaženju. Radi toga je uredništvo odlučilo da od 1996.g. časopis izlazi kao dvobroj, jedanput godišnje, umjesto dosadašnjih dva broja godišnje. Do danas smo postigli ažurnost i od sljedećih brojeva moći će se prema odluci uredništva časopis izdavati dva broja godišnje.

Ambicija i izdavača i uredništva časopisa od početka je bila postizanje citiranosti časopisa u inozemnim sekundarnim publikacijama. Iako, s vremenskom kraćem ili duljem zaostajanju, «Ekonomski vjesnik» je, ipak, kontinuirano citiran u sekundarnim publikacijama:

- «Sociological Abstracts», San Diego, USA,
- «CAB International», Wallingford, UK
- «Referativnyj Zhurnal» (Abstracts Journal), VINITI, Moskva.

4. ZAKLJUČAK

«Ekonomski vjesnik» - časopis Ekonomskog fakulteta u Osijeku izlazi iz tiska i dalje, svake godine po jedan volumen, odn. od 1995. g. (od VIII volumena) u dvobroju. Radi postizanja ažurnosti izlaženja, odluka je uredništva Ekonomskog vjesnika, da će se do daljnjega zadržati publiciranje časopisa u jednom volumenu godišnje, (jedan dvobroj

svake godine). Citiranost časopisa u sekundarnim publikacijama je zadržana.

«Ekonomski vjesnik» je redovito citiran u sekundarnim publikacijama:

- «Sociological Abstracts», San Diego, USA,
- «CAB International», Wallingford, UK
- «Referativnyj Zhurnal» (Abstracts Journal), Moskva.

Znanstveno nastavno vijeće Ekonomskog fakulteta u Osijeku raspravljalo je o časopisu:

- o ažurnosti izlaženja
- o međunarodnoj citiranosti časopisa
- o novom dizajnu naslovne stranice

- o podsticanju naših profesora i asistenata za objavljivanje u časopisu, kao i o «animiranju» i «popularizaciji» časopisa i u drugim srodnim akademskim zajednicama.

Izdavački savjet «Ekonomskog vjesnika» u potpunosti je obnovljen u svojem članstvu. U Izdavačkom savjetu sada su zastupljeni naši profesori, ali i profesori s drugih ekonomskih fakulteta iz Hrvatske i iz inozemstva (Europa i SAD). Članstvo u Izdavačkom savjetu časopisa, te recenzenti radova svojim autoritetom jamče i visoki stupanj stručnosti objavljenih radova u Ekonomskom vjesniku. Zaključeno je da se prioritet stavi na postizanje ažurnosti izlaženja časopisa i ponovno izdavanje dvaju brojeva časopisa godišnje.

LITERATURA

1. Arhiva Ekonomskog vjesnika, Ekonomski fakultet u Osijeku, Osijek

2. Baban, Lj. i dr.: Primjena metodologije stručnog i znanstvenog istraživanja, Ekonomski fakultet u Osijeku, Osijek, 2000.

3. IM Information Management & Consulting, imc, Saarbrücken

4. Information Wissenschaft & Praxis, DGI, Frankfurt/M

5. Jokić, Maja: Bibliometrijski aspekti vrednovanja znanstvenog rada, Sveučilišna knjižara, Zagreb, 2005.

6. Privreda časopis za privredna pitanja Slavonije i Baranje, Privredna komora Slavonije i Baranje, Osijek

Kata Ivić, Ph. D.

ECONOMIC JOURNAL

About the journal of Faculty of Economics in Osijek – bibliographically – 15 years of publication

Summary

Fifteen years of publication and fifteen volumes of the journal 'Ekonomski Vjesnik' is not a big jubilee but, under the current conditions, it is an appropriate moment for a retrospective analysis of published works. Simultaneously it is an occasion for modernization of the journal (regarding contents and technically). Before the starting of the journal the (that time) dean of Faculty of Economics with his closest associates (professors) determined the structure of the journal contents. Thus, at the very beginning, 50% of contents were expected to be the works of scientific character and the other 50% the professional articles. The published works in the course of fifteen years: 93 original scientific article or 23.10 %, 62 preliminary communications or 15.40 %, 108 review articles or 26.80%, 37 professional articles or 9.10%, 103 other works or 25.60 %.

The authors of the published works are professors, scientists of J.J. Strossmayer University of Osijek and of other Croatian Universities, professors of West-European Universities and professors of some American Universities but also the scientists and experts from Croatian and foreign economic practice. All works in 'Ekonomski Vjesnik' are reviewed.

Key words: journal, science, publishing industry, analysis, Faculty of Economics in Osijek